Roll No. ....

Total No. of Questions : 20]

141

[Total No. of Printed Pages : 7

SS

2117

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਨਾਲੀ

BUSINESS STUDIES–II

(Commerce Group)

(Punjabi, Hindi and English Versions)

Time allowed : Three hours

Maximum marks : 65

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲ਼ੇ ਖ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ **141** *ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ ।*

(ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 30 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।

(iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

(iv) ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ (ਭਾਗ-ੳ, ਭਾਗ-ਅ, ਭਾਗ-ੲ ਅਤੇ ਭਾਗ-ਸ) *।*

(v) ਭਾਗ-ੳ *ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ.* **1** *ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ 5 ਉਪ ਭਾਗ ਹਨ । ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਦਾ ਉੱਤਰ 1-15 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।*

(vi) ਭਾਗ-ਅ *ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ.* **2** *ਤੋਂ* **8** *ਹਰੇਕ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ । ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 5-10 ਲਾਇਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।*

(vii) ਭਾਗ-ੲ *9 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ । ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ.* **9** *ਤੋਂ* **17** *ਹਰੇਕ ਦੇ 4 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ । ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 15-20 ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।*

(viii) ਭਾਗ-ਸ *ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ.* **18** *ਤੋਂ* **20** *ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਵਾਲੇ 6 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ । ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 3-5 ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।*

ਭਾਗ-ੳ

1. (a) ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ 1

(i) ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ

(ii) ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ

(iii) ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ

(iv) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਵਿੱਚ

(b) ਠੀਕ ਜਾਂ ਗ਼ਲਤ ਲਿਖੋ :

ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਪੱਧਰ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । 1

(c) ਨਿਯੰਤਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸੰਬੰਧ 1

(i) ਬਜਾਰੀਕਰਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕ

(ii) ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ

(iii) ਉੱਪਰਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ

(iv) ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ।

(d) ਲਾਭ ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ? 1

(e) ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ : 1

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਯੋਗ ______ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ।

ਭਾਗ-ਅ

2. ਪ੍ਰਬੰਧ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ਾ ਹੈ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 2

3. ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ 2 ਫਰਕ ਦੱਸੋ । 2

4. ਇੰਟਰਨਸ਼ਿਪ ਸਿਖਲਾਈ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? 2

5. ਅਭਿਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ । 2

6. ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੱਸੋ । 2

7. ਵਿੱਤ ਨਿਯੰਤਰਨ ਕੀ ਹੈ ? 2

8. ਵਿਗਿਆਪਣ ਦੇਣਾ ਵਿਕਰੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ, ਵਿਚਾਰ ਦਿਉ । 2

ਭਾਗ-ਸ

9. ਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਲਾਭ ਲਿਖੋ । 4

10. ਤਕਨੀਕੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਤੱਤ ਦੱਸੋ ਜੋ ਵਪਾਰਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹਨ । 4

11. ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਚਾਰ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੱਸੋ । 4

12. ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ । 4

13. ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਮਿਲਵਰਤਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫਰਕ ਹੈ ? 4

14. ਵਿੱਤ ਦੇ ਸੋਮੇ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਹਨ ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 4

15. ਪੈਕੇਜਿੰਗ ਦੇ ਚਾਰ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ । 4

16. ਵਿਗਿਆਪਨ ਦੀਆਂ ਹਾਨੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 4

17. ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ । 4

ਭਾਗ-ਸ

18. ਐਫ.ਡਬਲਿਊ. ਟੇਲਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ । 6

ਜਾਂ

ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ । 6

19. ਮਜਦੂਰੀ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ । 6

ਜਾਂ

ਨਿਯੰਤਰਨ ਵਿੱਚ ਜਰੂਰੀ ਕਦਮਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ । 6

20. ਪੂੰਜੀ ਸੰਰਚਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਕ ਹਨ ? ਵਿਵੇਚਨਾ ਕਰੋ । 6

ਜਾਂ

ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਸਵੀਕ੍ਰਾਤਤੰਰ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਯੋਗ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 6